

Meetnet Dagvlinders

Maart 2026

Beste teller,

April staat voor de deur en de lente is officieel begonnen. Zoals we van maart gewend zijn, ging het weer soms alle kanten op. Met vaak nog koude nachten en hier en daar zelfs dagen met sneeuw en hagel, waren er toch weer behoorlijk wat mooie vlinderdagen. We zijn dan ook blij om te zien dat er al op ruim 380 routes geteld is. Verder zijn er al bijna 300 flexstellingen bij ons binnengekomen vanuit de Count4Nature app. Al met al, een goede start van het seizoen!

Telseizoen vervroegd

Een belangrijke update van dit jaar is dat we besloten hebben het telseizoen voor het meetnet dagvlinders te vervroegen. Normaalgesproken begon het officiële telseizoen op 1 april. Vanaf dit jaar is deze datum **vervroegd naar 15 maart**. Zoals je in de afgelopen weken hebt gemerkt, kan het begin maart al prachtig weer zijn, lekker warm en behoorlijk zonnig. Op zulke warme dagen komen de eerste citroenvlinders, dagpauwogen en gehakkelde aurelia's al gauw tevoorschijn. In principe mogen de meetnetroutes door het hele jaar heen geteld worden en hoef je je niet aan het telseizoen te houden, daar houden de vlinders zich immers ook niet aan. Dat betekent dat je gewoon kan gaan tellen wanneer het weer het toelaat. Toch hebben we besloten om het telseizoen officieel te vervroegen, zodat je naast door de vroeg vliegende vlinders, ook door ons extra gestimuleerd wordt om al in maart je telroute(s) te gaan tellen.

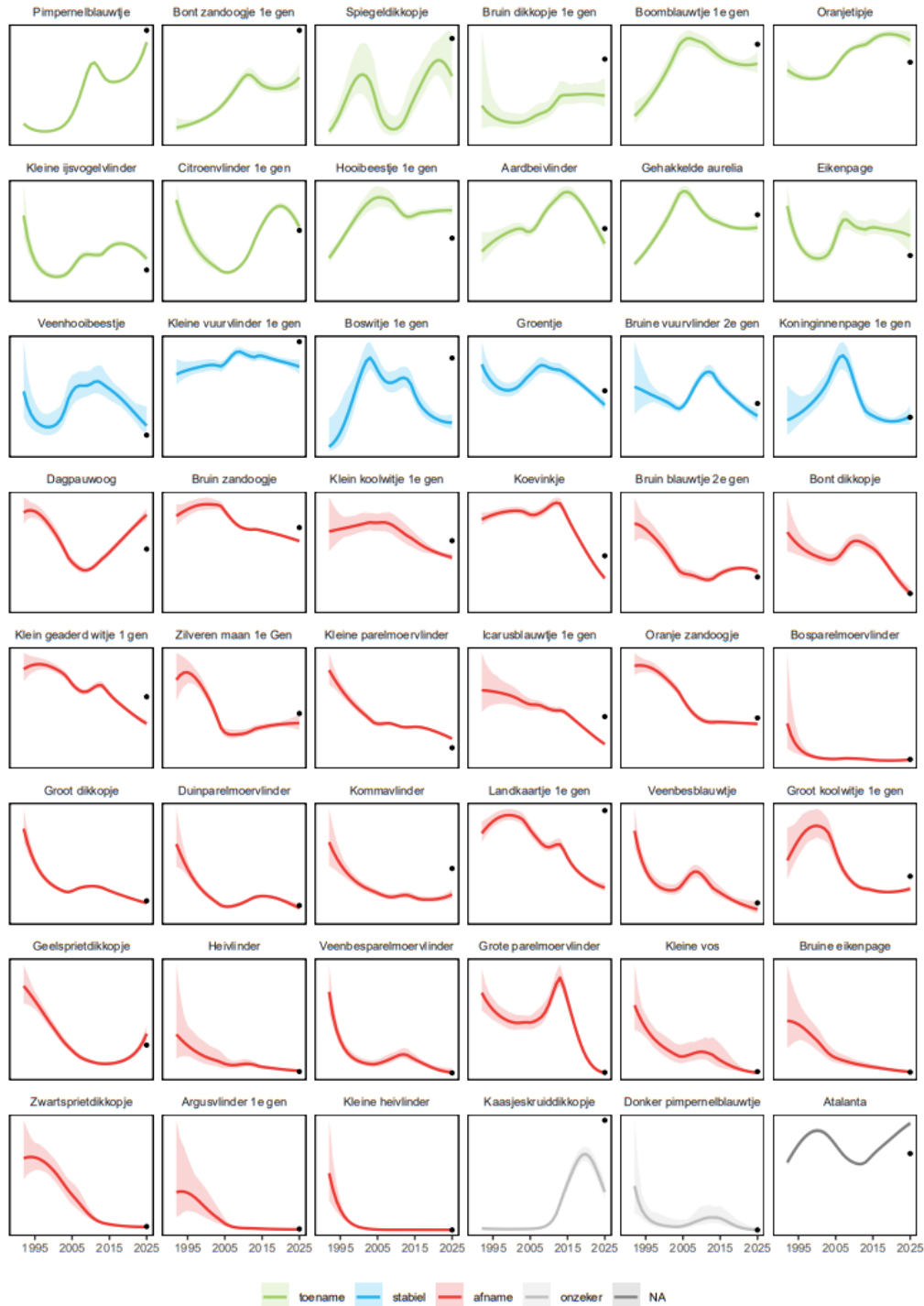
De Vlinderbalans

Het is zover, de vlinderbalans van 2026 ligt klaar om gelezen te worden. De gedrukte versie zal binnenkort op jullie deurmat verschijnen. Voor wie echt niet meer kan wachten, is er al een digitale versie beschikbaar via deze link: [Vlinderbalans 2026](#). Dit jaar staat de vlinderbalans helemaal in het teken van Basis Kwaliteit Natuur (BKN). Met dit onderwerp willen we extra aandacht trekken voor de natuurwaarde die te vinden is buiten alle natuurgebieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vele wegbermen die we in Nederland hebben. Als al deze plekken in Nederland minstens aan een zogenaamde basiskwaliteit voldoen, kan dit bijdragen aan een verbeterde biodiversiteit van Nederland.

Dankzij de inzet van jullie als vrijwilligers, is het ook dit jaar weer gelukt om voor veel soorten populatietrends te berekenen. De vlinderbalans geeft een mooi overzicht van 2025 aan de hand van deze trends, interessante onderzoeksresultaten, mooie verhalen en opvallende waarnemingen. De vlinderbalans laat

zien wat er mogelijk is met de systematisch verzamelde data afkomstig uit het meetnet. In onderstaand figuur zijn de trends van het grootste deel van de dagvlinders weergegeven. Gelukkig is er een aantal soorten dat over de afgelopen jaren een stabiele of zelfs positieve trend laat zien. Maar helaas laat het grootste deel van de soorten voor het zoveelste jaar op rij een dalende trend zien. Meer informatie lees je in de volledige versie van de vlinderbalans 2026.

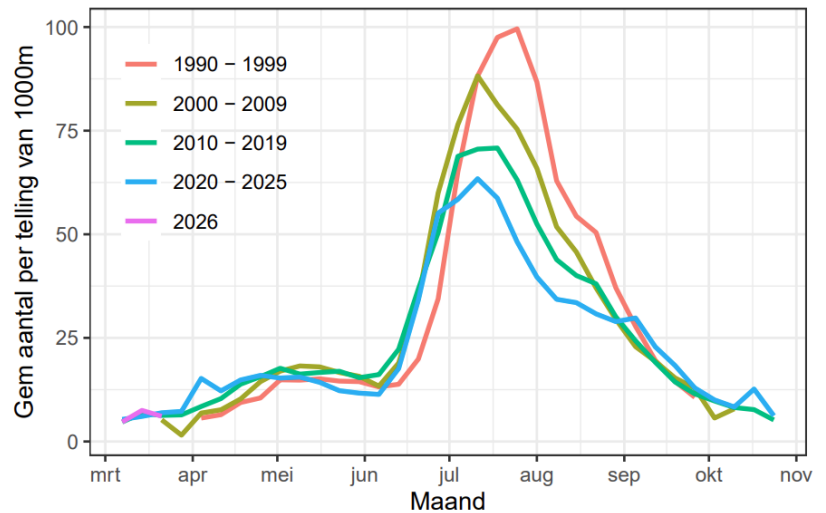
Mocht je in het vervolg geen gedrukte versie meer willen ontvangen, dan kun je dit via de instellingen in je meetnetaccount uitschakelen. Onder het kopje “instellingen”, kun je klikken op de groene aanpasknop rechts bovenin. Als je dan een stukje naar beneden scrolt, kun je het vinkje achter “GEEN papieren jaarverslag ontvangen” aan- of uitzetten. Bij de instellingen kun je ook aangeven als je deze nieuwsbrief liever niet wil ontvangen.

Aantal vlinders

Uit het gemiddeld aantal dagvlinders dat geteld is binnen het NEM-meetnet dagvlinders in 2026, is goed te zien dat de afgelopen weken wat wisselvallig zijn geweest wat betreft de temperatuur en zonneschijn. Midden maart hebben we goeie vlinderdagen gehad, terwijl het de afgelopen twee weken veel afwisselender koud en nat waren. Het aantal vlinders dat zich laat zien reageert hier direct op, zoals te zien is aan het piekje rond midden maart. Zoals altijd zijn de vlinders die als imago overwinteren als eerste te zien, maar ondertussen zijn ook de eerste pop-overwinteraars aan het vliegen, zoals het klein koolwitje, het klein geaderd witje, het boomblauwtje, de grote en de kleine vos, het oranjetipje en het bont zandoogje.

Gemiddeld aantal dagvlinders in meetnet vlinders

Nieuwe app Count4Nature – voor meetnet en flexellingen

Zoals velen van jullie weten, is sinds vorige maand onze eigen app **Count4Nature** te downloaden. De app is te gebruiken om tellingen op meetnetroutes in te voeren, flexellingen te doen en hij heeft daarnaast een makkelijke doorverwijzing naar informatie over alle soorten. Handig dus, alles samen in één App. We willen wel extra benadrukken dat de **tellingen van de vaste meetnetroutes onze belangrijkste informatiebron blijven**. Omdat deze routes altijd op dezelfde plek en op dezelfde manier worden geteld, kunnen we analyses uitvoeren die ons laten zien hoe het gaat met de aantallen vlinders over de jaren heen. Het doen van flexellingen dient als een aanvulling op deze informatie en geeft inzichten in gebieden waar geen vaste routes gelopen worden. Gebruik flexellingen voor de momenten waarop je normaalgesproken losse waarnemingen zou invoeren. Blijf naast het flexellen je eigen routes tellen zoals je dat altijd gedaan hebt.

Heb je onze nieuwe app nog niet, maar wil je hem wel gaan gebruiken? Zoek dan in de Appstore, of de Playstore naar "Count4Nature" of gebruik deze linkjes: [Playstore \(Android\)](#) of [AppStore \(iOS\)](#). De oude meetnet app blijft in dit jaar nog beschikbaar, maar probeer vooral snel de nieuwe verbeterde app uit.

Als je uiteindelijk toch liever een andere app wil blijven gebruiken voor flexellingen, zoals de Sovon Live Atlas of de Butterfly Count App, kan dat natuurlijk ook, die blijven gewoon op de gebruikelijke manier bij ons binnenkomen.

Instellingen Count4Nature app

Als je onze nieuwe app al gebruikt om je meetnetroutes te tellen, is het goed om even extra goed te controleren of de temperatuur en bewolking goed zijn ingevuld. De app vult deze gegevens automatisch in op basis van je locatie en de tijd, maar dit blijkt soms niet helemaal goed te gaan. We zien veel tellingen binnenkomen waarbij de bewolking op 8/8^e staat op een zonnige dag met alleen wat sluierbewolking. Het loont zich dus om even extra te controleren of de ingevulde gegevens overeenkomen met je eigen inschatting van met name de bewolking. Kijk voor de bewolking altijd recht omhoog en schat op basis daarvan in hoe bewolkt het is.

Waarnemingen aanpassen Count4Nature

Verder hebben jullie misschien gemerkt dat het nog niet mogelijk is om waarnemingen achteraf aan te passen wanneer ze via de Count4Nature app zijn ingevoerd. Er wordt hard aan gewerkt om dit wél mogelijk te maken. Ondertussen is het belangrijk dat je de waarnemingen die nog aangepast moeten worden goed onthoudt, zodat deze nog aangepast kunnen worden wanneer dit mogelijk is. We verwachten dat het vanaf eind volgende week werkt zoals het moet.

Dagactieve nachtvlinders – De kolibrievlinder

Het is altijd een fraai gezicht wanneer een vrij forse maar behendige vlinder voor een bloem blijft zweven, om vervolgens al vliegend met zijn roltong de nectar eruit te drinken. Het is dan ook niet gek dat deze dagactieve nachtvlinder met een kolibrie wordt vergeleken. De kolibrievlinder is een trekvlinder, die in Nederland steeds algemener wordt. Tegenwoordig zijn er zelfs overwinterende individuen in Nederland gevonden. De kolibrievlinder overwintert als imago, net als de dagpauwoog en de gehakkelde aurelia bijvoorbeeld, waardoor ze al in het vroege voorjaar vliegend kunnen worden waargenomen. Ook via het meetnet zijn er al een aantal kolibrievlinderwaarnemingen binnengekomen. Wanneer de kolibrievlinder stilzit, heeft hij een onopvallende bruingroene schutkleur, maar tijdens het vliegen verschijnt de mooie oranje kleur van zijn ondervleugels.

Deze soort, die behoort tot de pijlstaarten, zit graag in tuinen waar hij vooral drinkt uit buisvormige bloemen. Het is een mobiele vlinder die met gemak grote afstanden kan afleggen. Wie weet zie je er zelf ook wel een in je tuin. Je moet wel goed opletten, want voor je het weet is hij er alweer pijlsnel vandoor gevlogen, opzoek naar de volgende bloem.

De volgende soorten gaan weer vliegen

Heb je een (algemene of soortgerichte) route waarop de volgende soorten vliegen, ga hem dan vooral binnenkort tellen. De top vliegtijd van de volgende soorten is:

Aardbeivlinder	laatste week april tot begin juni*
Bont dikkopje	5 mei-10 juni *
Zilveren maan	1e week van mei- half juni*
Argusvlinder	half mei tot half juni (eerste piek)
Kleine parelmoervlinder	vliegt door tot zeker half september, toptijd begin juni-half sept *

* Natuurlijk verschilt de vliegtijd per plek in Nederland, soms zelfs per gebied. Houd het gebied en waarneming.nl in de gaten.

Meetnet Hommels

Na het goede weer eind februari en begin maart hebben we nu kouder en natter weer in de tweede helft van maart. Binnen het Meetnet Hommels zien we dan ook een piek in aantallen van aardhommel-groep en weidehommel begin maart, gevolgd door lagere aantallen in de tweede helft van die maand. Binnenkort worden de eerste werksters verwacht van de weidehommel en boomhommel.

Vliegtijd: welke soorten gaan binnenkort vliegen?

April staat voor de deur. Dat betekent dat we voorbij de piek in vliegtijd zijn van de vroeg vliegende koninginnen, zoals aardhommel-groep, weidehommel en boomhommel. Binnenkort vliegen de eerste werksters van weidehommel en boomhommel. Daarnaast is april de tijd waarin het gros van de koekoekshommel vrouwtjes ontwaken uit hun winterslaap. Je ziet ze bijtanken op paardenbloemen of zoekend rondvliegen naar hommelnesten van hun gastheersoorten die net op gang komen.

Hoe herken je de koekoekshommel vrouwtjes?

Let de komende tijd dus goed op vrouwtjes van de koekoekshommels. Afgelopen jaar is een relatief goed jaar geweest voor weidehommel, boomhommel en aardhommel-groep. Daarom verwachten we dat de koekoeken van die soorten ook geen slecht jaar achter de rug hebben. Dat kan resulteren in meer vrouwtjes van deze soorten in het voorjaar. Daarom hier kort nog een keer waar je op kunt letten om vrouwtjes koekoekshommels te herkennen.

Koekoekshommel vrouwtjes zijn over het algemeen te herkennen aan de verdonkerde vleugels en het relatief weinig behaarde, glanzend zwarte achterlijf. Let op dat je niet te maken hebt met een afgesleten sociale hommel! Daarnaast hoeven ze geen stuifmeel te verzamelen, waardoor de achterpoot anders is. De achterpoot mist een korfje, is smaller dan die van de sociale hommels en is dof en behaard in het midden (breed, glad en glimmend bij de sociale hommels).

Gewone koekoekshommel - geelkont

Vrouwtjes gewone koekoekshommel zijn eenvoudig te herkennen aan de combinatie van verdonkerde vleugels, twee gele banden op het borststuk en een gele achterlijfspunt (vaak in het midden onderbroken).

Vrouwtje gewone koekoekshommel. Tekening: Jeroen de Rond. Foto: Gert Huijzers.

Grote/tweekleurige koekoekshommel - witkonten

De grote en tweekleurige koekoekshommel lijken sterk op elkaar en daarom kun je deze als verzamelsoort invoeren. Beide soorten hebben een witte kont en een gele kraag. Het belangrijkste kenmerk is de witte achterlijfspunt met een geel randje langs de voorzijde.

Vrouwtje grote/tweekleurige koekoekshommel. Tekening: Jeroen de Rond. Foto: Menno Reemer.

Let op! De verzamelsoort grote/tweekleurige koekoekshommel kunnen we goedkeuren, maar voor de afzonderlijke soorten is een duidelijke foto nodig. Belangrijk daarbij is dat de hommel in z'n geheel goed op de foto staat, en dat de achterpoot (ingezoomd) scherp op de foto staat. De lengte van de haren op die achterpoot bepalen namelijk of het een grote of tweekleurige koekoekshommel is!

Vierkleurige/boomkoekoekshommel - witkonten

De vierkleurige en de boomkoekoekshommel zijn in het veld helaas niet te onderscheiden en moeten daarom altijd als verzamelsoort ingevoerd worden. Dit soortenpaar is te herkennen aan de witte achterlijfspunt (witkont) in combinatie met gele kraag. In tegenstelling tot het soortpaar grote/tweekleurige koekoekshommel heeft de vierkleurige/boomkoekoekshommel géén geel op het achterlijf. Belangrijk is ook om naar de achterlijfspunt te kijken: die krult op richting de buik. Ook voor dit soortpaar is het belangrijk om foto's te maken. Er kan namelijk verwarring optreden met de grote/tweekleurige koekoekshommel. Maak daarom altijd een foto van de hommel in haar geheel (liefst van zijkant en bovenkant) en van de achterlijfspunt van de zijkant gezien.

Vrouwtje vierkleurige/boomkoekoekshommel. Let rechts op de achterlijfspunt die richting de buik gekromd is. Tekening: Jeroen de Rond. Foto: John Smit.

Vergeet niet om foto's in te voeren in het Meetnet

Veel tellers maken foto's van hommels tijdens hun telling. Hierbij willen we nogmaals oproepen om die foto's ook in te voeren bij de telling als het gaat om een minder algemene soort, bijvoorbeeld een koekoek, of een lastig herkenbare soort, of wanneer je twijfelt aan de determinatie. Ook kan het voorkomen dat je een zeldzame soort tegenkomt. In die gevallen ontvangen wij heel graag foto's in het Meetnetsysteem. Schroom niet om ons te mailen met determinatievragen via meetnethommels@naturalis.nl.

Onlinecursus Hommels Herkennen

Vergeet je niet aan te melden voor de onlinecursus hommels herkennen als je dat niet al gedaan had.

Aanmelden via: meetnethommels@naturalis.nl

Het volgende deel van de onlinecursus is op woensdagavond 10 april.

Nieuwsbrieven

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het Meetnet Dagvlinders en het Meetnet Hommels. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kan je je ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Wil je ook je ervaring delen met andere tellers?

Heb je leuke ervaringen op je route en wil je die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag je verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht je contact met ons willen, dan kan je ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Dagvlinders
Chris van Swaay, Tove van der Weerd, Maurits Mocnik,
José Kok, Hendrik Mertens, Kars Veling
Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch, Dominic Dijkshoorn
Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders en het Landelijk Meetnet Hommels. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje "aanpassen".

